

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

HBO-raad
t.a.v. dhr. Terpstra
Postbus 123
2501 CC Den Haag

Kopie aan: #MT; KG	
Ontv. dd 26 MARCH 2009	Nr.
Te beh. door: TV	
Antw. dd 24/4/09	Nr. 217

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.minocw.nl

Contactpersoon
M.S.D. Sussenbach
T +31-70-412 4766
m.s.d.sussenbach@minocw.nl
IPC 2250

Onze referentie
HO&S/110443

Datum 24 MRT 2009
Betreft Sectorplan kunstvakonderwijs

Geachte heer Terpstra,

Enige tijd geleden heb ik met u gesproken over het kunstvakonderwijs. Ik heb toen aangegeven een brief voor Tweede Kamer in voorbereiding te hebben waarin duidelijkheid wordt verschaft over het functioneren van het kunstvakonderwijs. Bij een aantal Kamerleden leeft immers het beeld dat in het kunstvakonderwijs een te groot aantal studenten wordt opgeleid in relatie tot de arbeidsmarkt.

Inmiddels heb ik de brief aan de Tweede Kamer gestuurd. De belangrijkste conclusie van deze brief is als volgt:

- Het beschikbare onderzoek levert geen sluitend en eenduidig beeld op over het kunstvakonderwijs en de beroepspraktijk van kunstenaars, maar biedt wel een aantal serieuze indicaties:
 - Uit de accreditierapporten blijkt dat de basiskwaliteit van het kunstvakonderwijs niet ter discussie staat;
 - Die kwaliteit is wel voor verbetering vatbaar als het gaat om de voorbereiding op de arbeidsmarkt. De werkloosheid ligt boven het hbo-gemiddelde, de afgestudeerden zijn kritisch over de wijze waarop de opleiding voorbereidt op de arbeidsmarkt en de inkomenspositie van afgestudeerden van het kunstvakonderwijs is slechter.
 - Ook stel ik vast dat de gesignaleerde problematiek zeker niet uitsluitend, maar wel het meest pregnant naar voren komt bij de studierichting autonome beeldende kunst.

Op basis van deze conclusie vraag ik u om met de kunstvakinstellingen en de arbeidsmarkt een sectorplan op te stellen. Ik verwacht dat in het plan de kwaliteit van het kunstvakonderwijs op een kritische wijze tegen het licht wordt gehouden en dat concrete aanbevelingen worden gedaan voor de verdere ontwikkeling van het kunstvakonderwijs. Bij het opstellen van het sectorplan vraag ik u de Raad voor Cultuur te betrekken.

Ik vraag u in dit sectorplan in te gaan op onder meer de volgende onderwerpen en vragen:

Datum

Onze referentie
HO&S/110443

Differentiatie, profilering en nieuwe ontwikkelingen

- Is er binnen het totaal van de opleidingen sprake van voldoende differentiatie en profilering?
- Kunnen opleidingen voldoende inspelen op nationale en internationale ontwikkelingen, zowel op artistiek inhoudelijk gebied als in de (arbeids)markt?
- Wat zijn de ambities van de sector met betrekking tot de ontwikkeling van nieuwe bachelor- en masteropleidingen? En wat wordt de focus voor de komende jaren? Zoals ik reeds in de strategische agenda "Het Hoogste Goed" heb gemeld, wil het kabinet voor prioritaire gebieden enkele arbeidsmarktrelevante HBO-masteropleidingen in prioritaire gebieden ondersteunen met tijdelijke financiering. Het kabinet stelt hiervoor vanaf 2008 €5 mln. beschikbaar, oplopend naar €20 mln. vanaf 2011. Eén van de prioritaire gebieden is de creatieve industrie. Dit biedt het kunstvakonderwijs mogelijkheden om in aanvulling op het al bestaande opleidingsaanbod nieuwe masters te ontwikkelen. De tijdelijke financiële ondersteuning van deze masteropleiding vraagt om een kwalitatief hoogwaardig plan.

Bekostiging en selectie

- De Raad voor Cultuur stelt in zijn advies "Innoveren, Participeren!" dat nog steeds sprake is van een té sterke koppeling tussen de bekostiging van opleidingen en het aantal opleidingsplaatsen. Deze koppeling zou een prikkel kunnen zijn voor de hogescholen om bij het bepalen van de opleidingscapaciteit een met groei van het aantal studenten samenhangende groei van de rijksbijdrage te laten verkiezen boven een lagere instroom die de kwaliteit van de opleiding en de (kwantitatieve) aansluiting op de arbeidsmarkt meer recht zou kunnen doen. Deze observatie zou aan de orde kunnen zijn bij de opleidingen theater en muziek, maar met name bij de opleidingen autonome beeldende kunst. Ik vraag u nadrukkelijk te bezien of een gereguleerde daling in de instroom bij deze opleidingen denkbaar is, met als resultaat een aantoonbare kwaliteitsverbetering in de opleiding. Als aan die voorwaarde wordt voldaan is het denkbaar dat de middelen die niet via de studentgebonden rijksbijdrage aan de hogescholen toekomen, alsnog aan deze instellingen wordt verstrekt om de kwaliteit van het kunstvakonderwijs een steun in de rug te geven. Ik vraag u hierbij nadrukkelijk te kijken naar de opleidingen op het gebied van de autonome beeldende kunst.
- De bestaande gegevens geven mij vooralsnog het beeld dat selectie aan de poort goed wordt toegepast. Deelt u dit inzicht? Hoe functioneert de selectie aan de poort in relatie tot de kwaliteit van het kunstvakonderwijs?

Aansluiting op de arbeidsmarkt

- Met betrekking tot de problematiek van de aansluiting van het kunstvakonderwijs op de arbeidsmarkt het volgende. Uit de internationale vergelijking van het kunstvakonderwijs valt op dat in Duitstalige en Scandinavische landen de aansluiting met de arbeidsmarkt beter tot stand lijkt te komen dan het Nederlandse kunstvakonderwijs. Ik vraag u om in het sectorplan de volgende vragen te beantwoorden. Op welke wijze kan de aansluiting op de arbeidsmarkt nog verder worden verbeterd, zodat 1) de werkloosheid voor bepaalde opleidingen daalt en 2) de student beter is toegerust op de arbeidsmarkt. Is er voldoende aandacht voor het stimuleren van ondernemerschap? Wat zijn verbeterpunten, met name op het gebied van de beeldende kunst?

Behalve de ontwikkeling van een sectorplan worden in de brief twee andere onderwerpen geagendeerd om tot betere resultaten te komen. Ten eerste wil ik een beter structureel overleg tussen het kunstvakonderwijs en de arbeidsmarkt. Het kunstvakonderwijs heeft op regionaal en op opleidingsniveau het nodige overleg met het werkveld, echter op landelijk niveau blijft het achter. In 2002 is tussen het kunstvakonderwijs en de cultuursector een convenant afgesloten om hiervoor op landelijk niveau een structurele vorm te realiseren. Dit overleg heeft onvoldoende resultaat opgeleverd. De komende periode wil ik dit overleg in samenwerking met het kunstvakonderwijs weer op gang brengen. Hierbij spelen de brancheverenigingen in de kunstsector en de sectorinstituten een belangrijke rol. Ten tweede acht ik nader onderzoek over de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt noodzakelijk. Hiertoe vraag ik de betrokken partijen om beter onderzoek, waarin samenhang wordt gecreëerd over de aansluiting tussen kunstvakonderwijs en arbeidsmarkt. Ik vraag u de Kunstenmonitor opnieuw uit te brengen. Ik zal de NVAO vragen een sectoranalyse uit te voeren voor het kunstvakonderwijs. Verder initieer ik enkele onderzoeken. Zo ontwikkel ik momenteel een nieuwe branchemonitor op gebied van de beeldende kunst. En laat ik een onderzoek uitvoeren naar de praktijk van postacademische opleidingen op het gebied van de beeldende kunst in relatie tot het kunstvakonderwijs.

Datum

Onze referentie
HO&S/110443

De komende periode wil ik met u in overleg over de wijze waarop dit sectorplan tot stand komt. Ik ga ervan uit dat het sectorplan in december 2009 gereed kan zijn.

Met vriendelijke groet,

dr. Ronald H.A. Plasterk
De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap